

TOPRAK MAHSULLERİ OFİSİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ANA STATÜSÜ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Ana Statü, Toprak Mahsulleri Ofisi Anonim Şirketinin hukuki statüsü, amaç ve faaliyet konuları, organları ve teşkilat yapısı, müessese, bağlı ortaklık, işletme ve iştirakleri ile bunlar arasındaki ilişkileri ve ilgili diğer hususları düzenlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Ana Statü, 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 22/1/1990 tarihli ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Ana Statüde geçen;

- a) Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,
- b) Bakliyat: Kuru fasulye, mercimek ve nohut ürünlerini,
- c) Depo: Ürünleri muhafaza etmek üzere kurulan kapalı depolar ile ürün depolamaya elverişli diğer üniteleri,
- ç) Elektronik kayıt kuralları: Elektronik ürün senetlerinin oluşturulmasına, bu senetlere bağlı tüm hak ve yükümlülükler ile işlemlerin ilgili taraflar itibarıyla kayden izlenmesine ilişkin elektronik kayıt kuruluşunun önerisi üzerine Ticaret Bakanlığınca belirlenen usul ve esasları,
- d) Elektronik kayıt kuruluşu: Elektronik ürün senetlerinin sistem üzerinden oluşturulmasını sağlamak, bu senetlere bağlı tüm hak ve yükümlülükler ile işlemleri ilgili taraflar itibarıyla kayden izlemek amacıyla Ticaret Bakanlığından lisans almış anonim şirketi,
- e) Elektronik ürün senedi (ELÜS): Mudiler tarafından lisanslı depoya teslim edilen ürünler için Elektronik Ürün Senedi Yönetmeliği kapsamında lisanslı depo işletmesince elektronik kayıt kurallarına uygun olarak sistem üzerinde oluşturulan elektronik kaydı,
- f) Faaliyet alanına giren ürünler: Bu Ana Statüde yer alan ürünler ile Cumhurbaşkanınca verilecek ek görevler kapsamındaki ürünleri,
- g) Haşhaş: Haşhaş kapsülü ve haşhaş tohumunu,
- ğ) Hububat: Buğday, arpa, çavdar, tritikale, yulaf, mısır ve çeltiği,
- h) Lisanslı depoculuk şirketi: 10/2/2005 tarihli ve 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu ve diğer ilgili mevzuat hükümleri kapsamında Ticaret Bakanlığından alınmış lisans belgesine sahip olan şirketleri,
- ı) Referans yetkili sınıflandırıcı: Görev alanındaki yetkili sınıflandırıcıların kalibrasyon, uygunluk kontrol ve denetimini yürüten, ürün analiz yöntemlerinin geliştirilmesi ve standardizasyonunun sağlanması için ulusal ve uluslararası bilimsel kuruluşlar ile çalışma yapan, eğitim veren, şahit numuneler ile itiraz ve anlaşmazlıklarda istem üzerine veya ilgili bakanlıkça görevlendirildiğinde tarım ürünlerini analiz eden ve görüş veren, analiz metotları konusunda TS EN ISO/IEC 17025 Deney ve Kalibrasyon Laboratuvarlarının Yetkinliği İçin Genel Gereklilikler standardına göre Türk Akreditasyon Kurumunca (TÜRKAK) akredite edilmiş bulunan kamu veya özel laboratuvarları işleten ve ilgili Bakanlıktan lisans alan gerçek veya kamu ve özel tüzel kişileri,
- i) TMO: Toprak Mahsulleri Ofisi Anonim Şirketini,
- j) Uyuşturucu madde: Tıbbi ve bilimsel amaçlı üretilen narkotik ve psikoaktif maddeleri,
- k) Ürün: TMO'nun faaliyet alanına giren ve Cumhurbaşkanınca verilen görevlere ait işlenmiş veya işlenmemiş tarımsal ürünleri,
- l) Yetkili sınıflandırıcı: Yetkili Sınıflandırıcıların Lisans Alma, Faaliyet ve Denetimi Hakkında Yönetmelik kapsamında lisans almış olan ve tarım ürünlerini analiz eden, ürünün nitelik ve özelliklerini belirleyen, standartlara uygun olarak sınıflandıran ve bu durumu belgelendiren laboratuvarları işleten gerçek veya tüzel kişileri,

ifade eder.

(2) Bu Ana Statüde yer almayan tanımlar için 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede yer alan tanımlar esas alınır.

İKİNCİ BÖLÜM

TMO'nun Yapısı, Amacı ve Faaliyet Konuları

TMO'nun yapısı

MADDE 4- (1) TMO; tüzel kişiliğe sahip, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesiyle sınırlı iktisadi devlet teşekkülüdür.

(2) TMO, 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve bu Ana Statü hükümleri saklı kalmak üzere özel hukuk hükümlerine tabidir.

(3) TMO'nun merkezi Ankara'dadır.

(4) TMO'nun sermayesi 2 milyar 550 milyon **(94.550.000.000)¹** Türk Lirası olup tamamı Devlete aittir.

(5) TMO, Tarım ve Orman Bakanlığının ilgili kuruluşudur.

(6) TMO, Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştay denetimine tabidir.

TMO'nun amaç ve faaliyet konuları

MADDE 5- (1) Yurtta hububat ve bakliyat fiyatlarının üreticiler yönünden normalin altına düşmesini ve tüketici aleyhine anormal derecede yükselmesini önlemek, bu ürünlerin piyasasını düzenleyici tedbirler almak, gerektiğinde Cumhurbaşkanı tarafından hububat ve bakliyat dışındaki diğer tarım ürünleri ile ilgili verilecek görevleri yürütmek, afyon ve uyuşturucu maddelere konulan devlet tekeli işi işletmek amacıyla kurulan TMO'nun faaliyet konuları aşağıdaki şekildedir:

a) Faaliyet alanına giren ürünlerin, her yıl cins, çeşit ve üretim yerlerine göre TMO tarafından tespit edilecek fiyatlarla alım ve satışını yapmak, stok bulundurmak suretiyle ürün piyasalarında istikrar sağlamak.

b) Gerekli görülen hallerde, faaliyet alanına giren ürünleri ve mamullerini dış piyasalardan satın almak.

c) Stoklarındaki ürünlerin ve bunların mamullerinin dış piyasalarda sürümünü sağlamak için her türlü iş ve işlemleri yapmak, gerekirse bunları yurt dışına satmak.

ç) Ürünleri çeşit ve kalitesine göre sınıflandırmak, ilgili mevzuat kapsamında gerektiğinde fiyat farkı ile satın almak.

d) Faaliyet alanına giren ürünlerin muhafaza, taşıma, yükleme, boşaltma, kurutma, temizleme, ilaçlama, ayırma, imalat, kalibrasyon, paketleme iş ve işlemlerini yapmak, yaptırmak, bu ürünler üzerine gerektiğinde varant işlemleri yapabilmek üzere inşa edilmiş veya inşa ve iktisap edilecek olan silo, her nevi yatay depo ve diğer depolama ünitelerini işletmek.

e) İlgili mevzuat kapsamında belirlenen yerlerde haşhaş ekimi yapacak olanlara her yıl için ayrı olmak üzere izin belgesi vermek, haşhaş ekimini ve üretimini kontrol etmek, TMO tarafından tespit edilecek fiyattan satın almak, haşhaş ve tıbbi bitkilerden elde edilen alkaloidlerden uyuşturucu madde ve türevlerini imal etmek, yurt içi ve yurt dışı satış ve pazarlamasını yapmak, dış piyasalardan satın almak, morfin ve diğer alkaloidler yönünden ıslah çalışmaları yapmak, ıslah materyali temin etmek ve faaliyetleriyle ilgili yurt içi ve yurt dışında işbirliğinde bulunmak, araştırma izni verilen diğer kuruluşların yürüttüğü çalışmalara katılmak.

f) Görev alanındaki ürünlerin piyasasını düzenlemek için, ürünlerin kapalı depolarda muhafazasını sağlamak amacıyla diğer kişi ve kuruluşlar tarafından inşa edilmiş ve/veya inşa edilecek depoları uzun sürelerle kiralamak, bu amaçla yapılacak depolara kiralama garantisi vermek.

¹ 17/4/2025 tarihli ve 9730 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile bu kamu iktisadi teşebbüsünün nominal sermayesi 94.550.000.000 TL olarak belirlenmiştir.

g) Lisanslı depo şirketlerine ortak olmak, lisanslı depo işletmesince, elektronik kayıt kurallarına uygun olarak oluşturulan elektronik ürün senetlerini satın almak, satmak, lisanslı depoculukla ilgili diğer iş ve işlemleri yapmak.

ğ) Referans yetkili sınıflandırıcı olarak, yetkili sınıflandırıcı laboratuvarların kalibrasyon, uygunluk kontrol ve denetimlerini yürütmek, eğitim vermek, itiraz ve anlaşmazlıklarda istem üzerine tarım ürünlerini analiz etmek ve görüş vermek.

h) Dünya hububat ve bakliyat üretim ve piyasa hareketlerini izlemek, değerlendirmek, faaliyet konuları ile ilgili her türlü yayınları yapmak.

ı) Faaliyet konuları ile ilgili olmak üzere yurt içinde ve yurt dışında her türlü teşkilat, şirket, kooperatif, depo, laboratuvar, tesis ve fabrikalar kurmak veya bu amaçla kurulan şirket veya ortaklıklara katılmak, her türlü taşınır ve taşınmaz varlığı satın almak, işletmek, satmak, kiraya vermek veya kiralamak, bunlarla ilgili taahhüt ve müşavirlik hizmeti almak veya yapmak, varlıkların atıl kapasitelerini değerlendirmek.

i) Kurulan tesislerin bakım ve onarımı için gerekli olan yedek parça, araç ve makineleri bulundurmak, gerekirse bu amaçla atölyeler kurmak ve imalat yapmak veya bunlar için gerekli makine ve donatımın yurt içinden veya yurt dışından alımını yapmak.

j) İstihdamı geliştirme çalışmaları kapsamında düzenlenen beceri kazandırma programlarının uygulanmasını sağlamak.

k) Kurulmuş ve kurulacak küçük ve orta büyüklükteki özel kuruluşlara idari ve teknik alanlarda rehberlik yapmak.

l) Faaliyet konuları ile ilgili her türlü iş ve işlemi yapmak veya yaptırmak.

(2) TMO, birinci fıkrada yer alan amaç ve faaliyetlerini doğrudan kendisi veya bağlı ortaklık, iştirak ve diğer birimleri eliyle yerine getirir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TMO'nun Organları ve Teşkilat Yapısı

TMO'nun organları

MADDE 6- (1) TMO'nun organları; Yönetim Kurulu ve Genel Müdürlüktür.

(2) Yönetim Kurulu, TMO'nun en yüksek seviyede yetkili ve sorumlu karar organıdır.

Yönetim Kurulu

MADDE 7- (1) Yönetim Kurulu, bir başkan ve beş üye olmak üzere altı kişiden oluşur.

(2) Yönetim Kurulunun teşkili, görev ve yetkileri ile Yönetim Kurulu üyelerinin atanmaları, nitelik ve şartları, görev süreleri, görevden alınmaları hakkında 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve diğer ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

(3) Yönetim Kurulu, TMO'nun amaç ve faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi ve yönetimi ile ilgili gerekli her türlü kararı alır.

(4) Genel Müdür, Yönetim Kurulunun da başkanıdır. Genel Müdürün bulunmadığı hallerde, Genel Müdürün Yönetim Kurulu üyeleri arasından görevlendireceği Genel Müdür vekili Yönetim Kuruluna başkanlık yapar.

(5) Kamu görevi sıfatı uhdesinde kalmak üzere, Yönetim Kurulu üyeliğine atananlar, başka bir teşebbüs ve bağlı ortaklıkta yönetim ve denetim kurulu üyesi olarak görev alamaz. 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 15 inci maddesi hükmü saklıdır.

(6) Yönetim Kurulu, sınırlarını açıkça belirlemek kaydıyla yetkilerinden bir kısmını Genel Müdüre devredebilir. Ancak yetki devri, Yönetim Kurulunun sorumluluğunu kaldırmaz.

(7) Yönetim Kurulu üyelerinin görev süresi üç yıl olup, görev süresi sona erenler tekrar atanabilir. Yönetim Kurulu üyeleri atandıkları usule göre görevlerinden alınabilir. Süre dolmadan üyeliğin boşalması veya üyelik için aranan niteliklerin ve şartların kaybedilmesi halinde, kalan süreyi tamamlamak üzere atama yapılır.

Yönetim Kurulunun toplanması ve çalışma usulü

MADDE 8- (1) Yönetim Kurulu, Genel Müdür tarafından toplantıya çağrılır. Toplantı günü ile saatini de gösteren gündem Yönetim Kurulu Başkanı tarafından tespit edilerek en az yirmi dört saat önce üyelere dağıtılır. Yönetim Kurulu kararıyla gündemde değişiklik yapılabilir.

(2) Yönetim Kurulu üyeleri, Kurul kararı alınmasına gerek görülen konuların görüşülmesi ve karara bağlanmasıyla ilgili olarak önerge verebilir. Yönetim Kurulunca uygun görülmesi halinde bu önerge en geç ilk Yönetim Kurulu toplantısının gündemine alınır.

(3) Yönetim Kurulu, TMO'nun işleri gerektirdikçe ve her halde ayda en az iki defa toplanır. Toplantı yapılması Başkanın isteği veya en az iki üyenin ortaklaşa yazılı önerge vermesiyle gerçekleşir.

(4) Toplantı yeri, TMO Genel Müdürlüğü merkezidir. Yönetim Kurulu önceden karar almak şartıyla başka bir yerde de toplanabilir.

(5) Yönetim Kurulu üye tam sayısının salt çoğunluğu olan en az dört üye ile toplanır ve kararlarını üye tam sayısının salt çoğunluğu ile alır. Oylarda eşitlik olursa Başkanın bulunduğu taraf salt çoğunluğu sağlamış sayılır.

(6) Yönetim Kurulu üyeliklerinin ölüm, istifa, görevden alma, üyelik süresi bitimi gibi nedenlerle boşalması, üyelerin sıhhi izin veya görevlendirmelerinin bir ayı aşması sebebiyle Kurulun toplantı üye yeter sayısına ulaşamadığı durumlarda gündemdeki konular Genel Müdür tarafından sonuçlandırılarak takip eden ilk toplantıda Yönetim Kuruluna bilgi verilir.

(7) Yönetim Kurulunda oylar kabul ve ret şeklinde kullanılır. Çekimser oy kullanılmaz. Ret oyu kullanan üye, kararın altına ret gerekçesini yazarak imzalar.

(8) Toplantıya katılmayan üyeler yazılı olarak veya vekil tayin etmek suretiyle oy kullanamaz.

(9) Yönetim Kurulu Başkan ve üyelerinin bütün toplantılara katılmaları asıldır. Yönetim Kurulu üyelerinden mazereti olanların toplantıdan önce mazeretlerini Yönetim Kurulu Başkanlığına bildirmeleri gerekir. Arka arkaya dört toplantıya veya bir yıl içinde toplam on toplantıya mazeretsiz olarak katılmayan üyeler istifa etmiş sayılır. Bu şekilde istifa etmiş sayılanların yerine ilgili mevzuat hükümlerine göre atama yapılır.

(10) Yönetim Kurulu kararları, Genel Müdürlüğün bulunduğu yer noterliğince onaylı karar defterine tarih ve sıra numarası verilerek yazılır. Karar defterinin her sayfası toplantıya katılan Yönetim Kurulu Başkanı ve üyeler tarafından imzalanır.

(11) Kararların en geç bir ay içinde karar defterine yazılıp imza işleminin tamamlanması gereklidir.

(12) Yönetim Kurulu, olağanüstü hallerde, bu maddede yer alan toplantı ve gündem şartlarına bakılmaksızın Genel Müdürün daveti üzerine toplanabilir.

(13) Yönetim Kurulu toplantıları, 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve diğer ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak elektronik ortamda da yapılabilir.

Genel Müdürlük

MADDE 9- (1) TMO Genel Müdürlüğü; Genel Müdür, Genel Müdür yardımcıları ve bağlı birimlerden oluşur.

(2) Genel Müdürlük, teşebbüsün yetkili ve sorumlu yürütme organıdır.

Genel Müdür

MADDE 10- (1) Genel Müdürün atanması, nitelikleri, görev, yetki ve sorumlulukları ile diğer hususlar hakkında 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 3 sayılı Üst Kademe Kamu Yöneticileri ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Atama Usûllerine Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve diğer ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

(2) Genel Müdür, Yönetim Kurulunun alt mercilere devredilemeyeceğini belirterek verdiği yetkiler hariç, sınırlarını açıkça belirlemek şartıyla, yetkilerinden bir kısmını astlarına ve daha alttaki mercilere devredebilir. Ancak yetki devri Genel Müdürün sorumluluğunu kaldırmaz.

(3) İlgili mevzuat hükümlerine göre belirli mercilerden izin alınmasını gerektiren konularda yetki devri bu iznin alınmasından sonra yapılır.

Genel Müdür yardımcıları

MADDE 11- (1) Genel Müdür yardımcılarının atanmaları, nitelikleri, görev, yetki ve sorumlulukları ile diğer hususlar hakkında 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 3 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve diğer ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

(2) Genel Müdür yardımcıları arasındaki iş bölümü Genel Müdür tarafından belirlenir.

Birimlerin kurulması, kaldırılması

MADDE 12- (1) TMO, 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve bu Ana Statü hükümleri kapsamında amaç ve faaliyetlerini gerçekleştirmek üzere, TMO ana organizasyon şemasında Genel Müdür yardımcılarında sonraki birinci ve ikinci kademede yer alan görevlere kadar Genel Müdürlük üst birimleri, Genel Müdürün teklifi üzerine Yönetim Kurulu kararı ile kurulur, kaldırılır veya değiştirilir.

(2) TMO'nun diğer merkez ve taşra teşkilatı birimleri ile müessese ve işletmelerdeki birimlerinin kurulması, gerektiğinde değiştirilmesi veya kaldırılması, ilgili üst birimin teklifi üzerine Genel Müdürün onayı ile olur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Müesseseler, Bağlı Ortaklıklar ve İştirakler

Müesseselerin kurulması ve nitelikleri

MADDE 13- (1) Müesseselerin kurulması ve nitelikleri hakkında 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümleri uygulanır.

(2) Müesseselerin kurulması, kaldırılması, statülerinin değiştirilmesi, çalışma konularının genişletilmesi veya daraltılması, sermayelerinin artırılması veya azaltılması ve diğer müesseselerle birleştirilmesi TMO Yönetim Kurulu kararıyla olur. Bu kararların alınmasında tasarruf, kârlılık, verimlilik ve daha fazla yatırım kaynağı oluşturma amaç ve ilkeleri gözetilir.

Müesseselerin organları

MADDE 14- (1) Müesseselerin organları, yönetim komitesi ve müessese müdürlüğüdür.

Yönetim komitesi

MADDE 15- (1) Müessese yönetim komitesinin teşkili, görev ve yetkileri ile üyelerinin atanmaları, nitelik ve şartları hakkında 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve diğer ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

(2) Yönetim komitesinin başkanı, müessese müdürüdür.

(3) Müessese müdürünün bulunmadığı hallerde, TMO Genel Müdürünün yönetim komitesi üyeleri arasından görevlendireceği kişi veya TMO Yönetim Kurulunun TMO mensupları arasından görevlendireceği personel, müessese müdür vekili olarak yönetim komitesine başkanlık yapar.

Yönetim komitesinin toplanması ve karar alması

MADDE 16- (1) Yönetim komitesi, önceden belli edilecek günde ve en az ayda iki defa toplanır. Yönetim komitesi, başkanın isteği veya en az iki üyenin görüşme konularını gösteren yazılı önergesi üzerine belli günler dışında da toplantı yapabilir.

(2) Toplantı yeri müessese merkezidir. Yönetim komitesi, TMO Genel Müdürünün izni ile müesseseyle ilgili her yerde toplanabilir.

(3) Yönetim komitesi başkan ve üyelerinin bütün toplantılara katılmaları asıldır. Mazereti olanların durumları toplantıya ait tutanakta belirtilir.

(4) Yönetim komitesinden karar alınmasını gerektiren konulara ait teklifler müessese müdürü tarafından komiteye getirilir ve gündeme alınır. Alınan kararlar, karar gününü izleyen günden itibaren 10 gün içinde TMO'ya gönderilir.

(5) Yönetim komitesi toplantı gündemi başkan tarafından tespit edilir ve toplantıdan en az yirmi dört saat önce üyelere dağıtılır. Yönetim komitesi kararıyla gündemde değişiklik yapılabilir. Olağanüstü hallerde bu hususlara uyulmayabilir.

(6) Yönetim komitesi, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve kararlarını çoğunlukla alır. Oylarda eşitlik halinde başkanın bulunduğu taraf çoğunluğu sağlamış olur.

(7) Müessese müdürü herhangi bir yönetim komitesi kararının uygulanmasında ciddi sakıncalar gördüğü ve bu kararda yönetim komitesince ısrar edildiği takdirde, konunun önce TMO Genel Müdürü tarafından incelenmesini isteyebilir. TMO Genel Müdürü gerekli görürse konunun TMO Yönetim Kurulunca incelenerek kesin çözüme kavuşturulmasını ister. Bu hususta TMO Genel Müdürünün talimatı alınincaya veya TMO Yönetim Kurulu karar verinceye kadar yönetim komitesi kararı uygulanmaz. TMO Genel Müdürünün talimatına veya TMO Yönetim Kurulu kararına uyulması zorunludur.

Müessese müdürü

MADDE 17- (1) Müessese müdürünün atanması, nitelik ve şartları ile görev ve yetkileri hakkında 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve diğer ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

Bağlı ortaklıklarda uygulanacak hükümler

MADDE 18- (1) Bağlı ortaklıkların kuruluşu, yönetim kurulunun teşkili, yönetim kurulu üyeleri, bağlı ortaklık genel müdürü ve genel müdür yardımcılarının atanması veya seçilmesi, bunların nitelik ve şartları, yönetim kurulunun ibrası ile diğer konularda 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, ana sözleşme ve bunlarda hüküm bulunmayan konularda Türk Ticaret Kanunu hükümleri uygulanır.

(2) Yönetim kurulunun en çok iki üyesi, özel kesimi oluşturan ortaklıkların hisselerinin her %20'si için yönetim kurulunda bir temsilci bulundurma hakkına sahip oldukları dikkate alınarak genel kurulca seçilir.

(3) Bağlı ortaklık genel müdürü hariç, TMO'nun payını temsil etmek üzere atanmış olan yönetim kurulu üyeleri başka bir bağlı ortaklık veya iştirakte yönetim ve tasfiye kurulu üyesi olamaz. 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 15 inci maddesi hükmü saklıdır.

(4) TMO'yu temsilen, bağlı ortaklık yönetim kurulu üyesi olarak görev alacakların hisse senedi verme yükümlülüğü TMO tarafından yerine getirilir.

(5) Yönetim kurulunun toplanması ve diğer hususlarda ana sözleşme ve Türk Ticaret Kanunu hükümleri uygulanır.

(6) Bağlı ortaklık genel müdürü, TMO Yönetim Kurulu ve bağlı ortaklık yönetim kurulu tarafından alınan kararların uygulanması ve bağlı ortaklığın yönetiminde gereken gayret ve basireti göstermekle yükümlü ve aksine davranışlardan sorumludur.

(7) Bağlı ortaklık, TMO Yönetim Kurulu tarafından tespit edilen yatırım, planlama ve pazarlama ana hedeflerine göre hareket eder.

İştiraklere uygulanacak hükümler

MADDE 19- (1) İştiraklerin teşkili, nitelikleri, yönetimi ve diğer hususlarda 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, bu Ana Statü ile şirket esas sözleşmesi ve bunlarda hüküm olmayan konularda Türk Ticaret Kanunu hükümleri uygulanır.

(2) TMO ve bağlı ortaklıklara ait iştiraklerin yönetim kurullarında, TMO ve bağlı ortaklığı temsilen her %15 hisse için en az bir üye bulundurulur. 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 2 nci maddesi hükümleri saklıdır.

TMO temsilcilerinin rapor vermesi

MADDE 20- (1) TMO temsilcileri, yönetim kurulu üyesi oldukları anonim şirketin faaliyetleri ve mali durumu hakkında belirlenecek usulle TMO'ya rapor verir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Mali Hükümler, Tasfiye ve Denetim

Mali hükümler, tasfiye ve denetim

MADDE 21- (1) TMO, yatırım ve işletme faaliyetlerini plan, program ve bütçelere dayalı olarak yürütmek ve bağlı ortaklıklarının da aynı esaslara uymasını sağlamakla yükümlüdür.

(2) TMO ve bağlı ortaklıklarının işletme bütçeleri her hesap dönemi için ilgili yıl genel yatırım ve finansman programındaki hedefler esas alınarak hazırlanır ve yönetim kurullarınca onaylanır.

(3) İlgili yıl genel yatırım ve finansman programında değişiklik yapılması halinde buna uygun olarak işletme bütçelerinde gerekli düzenleme yapılır.

(4) TMO Yönetim Kurulu, ilgili yıl genel yatırım ve finansman programında öngörülen şartlar kapsamında işletme bütçelerinde değişiklik yapmaya yetkilidir.

(5) TMO'nun plan, program, bütçe, yatırım, istihdam, fiyat ve tarife, muhasebe sistemi, bilanço, netice hesapları ve faaliyet raporları, kâr dağıtımı, tasfiye, denetim ve diğer çalışmaları ile Bakanlık, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve ilgili kurumlar nezdindeki faaliyetleri 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, ilgili yıl genel yatırım ve finansman programı, bu Ana Statü ve diğer mevzuatta belirtilen usul ve esaslara göre yürütülür.

(6) Bağlı ortaklık, projelerin hazırlanmasında TMO'dan yardım alabilir.

(7) Projesi hazır olmayan yatırıma başlanamaz.

(8) TMO, Kalkınma Planına göre kendisi tarafından yapılması gereken yatırımlara ait mali, ekonomik ve teknik çalışmaları zamanında yaparak projelerini, bağlı ortaklıkların aynı esaslar çerçevesinde hazırladıkları projeleri ekleyerek takvim yılı başından yedi ay önce Bakanlık ile Strateji ve Bütçe Başkanlığına gönderir. Bakanlık, TMO ve bağlı ortaklıklarının projeleri üzerinde gerekli incelemeleri yaparak bunları, yılı genel yatırım ve finansman programına dâhil edilmek üzere, aynı yılın Haziran ayı sonuna kadar Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Strateji ve Bütçe Başkanlığına gönderir.

ALTINCI BÖLÜM

Olağanüstü Hal Stoku ve Zorunlu Satışlar

Olağanüstü hal stoku bulundurulması ve zorunlu satışlar

MADDE 22- (1) TMO'nun normal stokları dışında, Cumhurbaşkanınca ülke ihtiyatı olarak ürün stoku bulundurmakla görevlendirilmesi halinde, bu stokların bedeli ve yapılacak masraflar 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümleri gereğince bütçeden karşılanır.

(2) Silahlı Kuvvetler, okullar, diğer resmî daireler, müesseseler, TMO'nun faaliyet alanına giren ürünleri, stoku ve durumu müsait bulunan yerlerde TMO'dan temin eder. Bu satışlarda Cumhurbaşkanınca tespit edilmiş bir fiyat yoksa TMO tarafından tespit edilen fiyatlar uygulanır.

(3) Ekmek fiyatlarının tüketici halkı sıkıntıya sokacak derecede yükselmesi halinde, valiliklerin talebi üzerine tüketim yerlerindeki halkın buğday ve un ihtiyacının karşılanmasında, görevlendirme bedeli 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 35 inci maddesi gereğince Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından karşılanmak kaydıyla, Cumhurbaşkanınca TMO'ya görev verilebilir. Bu takdirde Cumhurbaşkanınca tespit edilecek esaslara göre TMO'dan alınan buğday veya unun mahallinde ve ekmek yapımında kullanılması şarttır. Buğday veya unun tahsis mahallerinin dışına çıkarılması veya ekmek yapımından başka maksatlarla kullanılması, satılması veya benzeri hallerde bu fiilleri işleyenler hakkında 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun ilgili maddeleri gereğince soruşturma yapılır.

(4) Hükümet anlaşmasıyla devletlerarası yapılan alım ve satışlarda TMO'nun zararları ve mahrum kalınan kârı, 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname gereğince Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından karşılanır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

TMO faaliyetlerinin finansmanı

MADDE 23- (1) TMO, faaliyetlerinin finansmanı için ihtiyacı olan kaynağı ilgili mevzuat çerçevesinde yurt içi ve yurt dışı bankalardan kredi temini, finansman bonusu ve kira sertifikası ihracı ve benzeri yöntemlerle karşılayabilir.

Personele ve kurul üyelerine ilişkin hükümler

MADDE 24- (1) TMO, müessese ve bağlı ortaklık personelinin istihdam şekilleri, atama, göreve son verme, yükümlölük ve sorumlulukları, kadro tespiti, ücret, prim, ikramiye, yurt dışına gönderme, siyasi faaliyet yasağı, vekâlet ücretlerinin dağıtımı ile Yönetim Kurulu üyesi ve Tasfiye Kurulu üyelerinin ücret ve hakları konusunda 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve diğer ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

Borsaya üyelik

MADDE 25- (1) 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birlięi ile Odalar ve Borsalar Kanunu gereğince sadece TMO Genel Müdürlüğü borsaya üye olur.

(2) Ticaret borsası bulunmayan yerlerde borsaya dâhil ürünlerin alım ve satımlarında borsa ücreti tahakkuk ettirilmez.

Ana Statüde düzenlenmeyen hususlar

MADDE 26- (1) Bu Ana Statüde düzenlenmeyen hususlarda 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve diğer ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 27- (1) 11/12/1984 tarihli ve 18602 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Toprak Mahsulleri Ofisi Ana Statüsü yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 28- (1) Bu Ana Statü yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 29- (1) Bu Ana Statü hükümlerini Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürü yürütür.